

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 339/2016-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Jaškom, Advokátska kancelária, Falešníka 10, Prievidza, vo veci namietaného porušenia čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky spočívajúcim v neschválení právneho predpisu a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. februára 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) spočívajúcim v neschválení právneho predpisu.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal trestné oznámenie na konkrétnu obchodnú spoločnosť pre podozrenie zo spáchania trestného činu sprenevery z dôvodu, že na základe uzatvorených zmlúv o tichom spoločenstve medzi sťažovateľom a obchodnou spoločnosťou a poskytnutých vkladoch sťažovateľom obchodná spoločnosť ako podnikateľský subjekt nevrátila v termínoch určených v zmluvách, resp. v dodatkoch k zmluvám sťažovateľovi peniaze a ani nevyplatila vklady vložené sťažovateľom do obchodnej spoločnosti.

2.1 Sťažovateľ zhrnul svoju sťažnosť do jedného odseku a uviedol, že Slovenská republika v zastúpení ministerstvom porušila jeho základné práva garantované ústavou, konkrétne práva podľa čl. 20 ústavy. Sťažovateľ zastáva názor, že bolo plne v kompetencii štátnych orgánov Slovenskej republiky, najmä ministerstva ako „ústredného orgánu štátnej správy pre oblasť tvorby legislatívy prijať právnu normu, ktorá by činnosť podnikateľských subjektov sľubujúcich vysoké a zároveň nereálne zhodnotenie vkladov občanov zakázala resp. takej právnej normy, ktorá by ochránila majetok vkladateľov, nakoľko je zarážajúce, že vzhľadom na škodu presahujúcu 8 miliónov eur, Slovenská republika neurobila žiadne opatrenia, aby túto vysokú sumu zaistila pre účely náhrady škody poškodených vkladateľov“.

3. Sťažovateľ navrhol vydať tento nález:

„Základné právo [REDAKOVANÉ] (...) upravené v čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Slovenskej republiky v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti SR, bolo porušené.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] (...) priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 20.000 €, ktoré je Ministerstvo spravodlivosti SR povinné vyplatiť sťažovateľovi do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] (...) priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške 303,16 €, ktoré je Ministerstvo spravodlivosti SR povinné zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (...) do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

5. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

6. Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k označeným ústavným právam sťažovateľa je potrebné konštatovať, že sťažnosť nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo vyvodiť, akým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva.

6.1 Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

6.2 V sťažnosti absentuje minimálna argumentácia, relevantné námietky a prezentovanie súvislostí k porušeniu ústavných práv rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci. Uvedené odôvodňuje záver ústavného súdu o odmietnutí sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nespĺnenie zákonom predpísaných náležitostí.

7. Ústavný súd už len na poli obiter dicta vzhľadom na (neurčité) vyhlásenia sťažovateľa uvedené v sťažnosti k problematike vkladov pri uzatváraní zmlúv o tichom spoločenstve konštatuje, že problematika zmlúv o tichom spoločenstve a s tým spojených vkladov do tejto obchodnej spoločnosti upravuje Obchodný zákonník v § 673 a nasl. Jediným zákonodarným orgánom verejnej moci (t. j. s právomocou meniť a dopĺňať zákony prijatím ich noviel) je v zmysle čl. 72 ústavy Národná rada Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“). Ministerstvo je oprávnené pripraviť návrh zákona, ktorý však do legislatívneho procesu v národnej rade predloží subjekt so zákonodarnou iniciatívou, t. j. výbory národnej rady, poslanci národnej rady a vláda Slovenskej republiky v zmysle čl. 87 ods. 1 ústavy. Sťažovateľovo označenie ministerstva ako orgánu „*pre oblasť tvorby legislatívy*“ a na tomto základe jeho potenciálne označenie za odporcu z dôvodu neprijatia „*právnej normy*“, ktorá by reglementovala „*činnosť podnikateľských subjektov sľubujúcich vysoké a zároveň nereálne zhodnotenie vkladov občanov*“ pri uzatváraní zmlúv o tichom

spoločenstve (príp. iných zmlúv bežne uzatváraných v obchodnom styku, ktorých podstata spočíva v poskytovaní finančných služieb a ktorých náležitosti sú upravené najmä v Obchodnom zákonníku či iných zákonoch), by preto bolo neopodstatnené.

7.1 Po ďalšie ústavný súd uvádza, že zo žiadneho základného práva a slobody garantovaného ústavou nevyplýva právo na existenciu určitého zákona či podzákonného právneho predpisu regulujúceho konkrétnu oblasť spoločenských vzťahov podľa želania a presvedčenia občana. Čo sa týka neúplnosti právneho predpisu (predovšetkým zákona) alebo absencie úpravy konkrétnej otázky v rámci legislatívy (predovšetkým na úrovni zákonov) v konkrétnej oblasti spoločenských vzťahov, mohlo by ísť nanajvýš o tzv. legislatívne opomenutie (legislative omission).

7.2 Možno rozlíšiť absolútne a relatívne opomenutie. Absolútne opomenutie sa vyznačuje absenciou normatívneho právneho aktu, ktorý mal byť prijatý na účely dosiahnutia aplikácie ústavy alebo ako vykonávací právny predpis určitého ustanovenia ústavy (Brewer-Carías, Allan R. Constitutional courts as positive legislators in comparative law. General report. XVIII International Congress of Comparative Law, International Academy of Comparative Law, Washington, July 26-30, 2010). Relatívne opomenutie charakterizuje situácia, keď je normatívny právny akt prijatý, avšak obsahovo nekompletný a nedostatočný z pohľadu ústavných požiadaviek (ibid.).

7.3 Diskrécia ústavných súdov v prípade namietaného legislatívneho opomenutia je rozličná. Napríklad Ústavný súd Portugalska disponuje právomocou v zmysle čl. 283 Ústavy Portugalska (1976) „preskúmať a overiť akékoľvek nesplnenie ústavných požiadaviek spočívajúce v opomenutí legislatívnych opatrení potrebných na vykonanie ústavných pravidiel. ... Kedykoľvek Ústavný súd rozhodne o existencii neústavnosti opomenutia, oznámi to príslušným legislatívnym orgánom podľa tejto ústavy.“

7.4 Ústavný súd, vychádzajúc z modernej konštitucionalistiky, rozlišuje medzi legislatívnym opomenutím a legislatívnou nečinnosťou (porov. PL. ÚS 23/05). Legislatívna nečinnosť (legislative non-action, zaniechanie ustawodawce, nepravá medzera v práve) znamená, že daná oblasť spoločenských vzťahov je zákonodarcom vedome ponechaná

úplne mimo právnej regulácie. Tento druh medzery spravidla nebýva objektom skúmania ústavných súdov. Legislatívne opomenutie je stavom, keď zákonodarca, pozitívne upravujúc určitú oblasť spoločenských vzťahov, opomenul niektoré významné prvky tejto právnej úpravy. Zákonodarca teda pri legislatívnom opomenutí reguluje určitú oblasť nekompletne či fragmentárne, opomínajúc právny komponent, ktorý je želateľný z hľadiska integrity daného inštitútu, resp. ústavnosti. Ústavný súd by za určitých okolností mohol riešiť situáciu legislatívneho opomenutia buď derogáciou z pozície negatívneho zákonodarcu, alebo ústavne konformným výkladom, avšak vždy pôjde o konanie o súlade právnych predpisov (t. j. nie v rámci konania o sťažnosti), kde by bolo možné konštatovať, že ide o legislatívne opomenutie, a eventuálne ho riešiť derogačným apelom na zákonodarcu. Môže však taktiež (rovnako v konaní o súlade právnych predpisov), využiť aj perspektívu všeobecného súdu aplikujúceho dané ustanovenia, vykonať záväzný ústavne konformný výklad (porov. PL. ÚS 23/05). Ústavný súd zároveň dopĺňa, že zrušenie ustanovenia kvôli protiústavnosti legislatívneho opomenutia je právnym nástrojom aplikovateľným len voči extrémnej nesúladnosti s ústavou.

7.5 Inak povedané, aj keby ústavný súd vyčítal zo sťažnosti určité argumenty sťažovateľa (čo však nebolo vzhľadom na obsah sťažnosti možné) týkajúce sa absencie či nedostatočnosti právnej úpravy v oblasti vkladov tichého spoločníka do obchodnej spoločnosti (upravené v § 673 a nasl. Obchodného zákonníka), na vec by mohol potenciálne nazerať perspektívou legislatívneho opomenutia v konaní o súlade právnych predpisov na základe kvalifikovaného návrhu aktívne legitimovaných subjektov. Nemožno však uvedené otázky akcentovať v konaní o sťažnosti na základe sťažovateľom podanej sťažnosti, keďže, ako už ústavný súd uviedol, zo žiadneho základného práva a slobody garantovaného ústavou nevyplýva právo na existenciu určitého zákona regulujúceho konkrétnu oblasť spoločenských vzťahov podľa želania a presvedčenia sťažovateľa, a navyše konanie o sťažnosti nie je pôdorysom pre zaobranie sa otázkou legislatívneho opomenutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2016